

## Zitting 1964-1965 – 8020

Onderlinge aanpassing van sociale verzekeringswetten  
en belastingwetten

## MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

## § 1. Algemeen

Bij het tot stand brengen van de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en de Algemene Kinderbijslagwet, alsmede bij de vernieuwing van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, is er destijds bewust naar gestreefd de voorschriften omtrent de premieheffing ingevolge die wetten, die is opgedragen aan de rijksbelastingdienst, zoveel mogelijk te doen aansluiten bij die omtrent de heffing van de inkomstenbelasting en de loonbelasting. Wat de vorengenoemde kinderbijslagwetten en de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen betreft is tevens gestreefd naar een onderling zo goed mogelijk op elkaar afgestemd zijn van de aanspraken op kinderbijslag ingevolge die wetten en het recht op kinderaftek voor de belastingheffing. Tenslotte is de Coördinatiewet Sociale Verzekering vrucht van het streven met name de verschillen tussen het loonbegrip voor de sociale verzekeringswetten en de loonbelasting zo veel mogelijk te beperken.

Bij de vervanging van de besluit-wetgeving op het stuk van de inkomstenbelasting en van de loonbelasting door onderscheidenlijk de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en de Wet op de loonbelasting 1964, is het, teneinde afstemming op elkaar van de vorengenoemde sociale verzekeringswetten en de nieuwe belastingwetgeving te behouden en op enkele punten nog te verbeteren, nodig een aantal wijzigingen voor te stellen in die sociale verzekeringswetten, alsmede in samenhang daarmee ook de nieuwe belastingwetten op een enkel punt nog iets toe te buigen naar de sociale verzekeringswetgeving.

## § 2. Wijzigingen in A.O.W., A.W.W. en A.K.W., verband houdende met premiebetaling en kring der verzekerden

In verband met de grote mate van uniformiteit in de heffingsbepalingen in de A.O.W., de A.W.W. en de A.K.W. mogen allereerst worden toegelicht de wijzigingen in die wetten, die zijn opgenomen in de artikelen I, II en III. Daarbij zal uiteraard geen aandacht meer worden besteed aan die wijzigingen in de belastingwetgeving, die automatisch doorwerken voor de premieheffing ingevolge de volksverzekeringen, zoals de wijzigingen in de regimes voor de liquidatie en overdracht van een onderneming, de overheveling van inkomen van kinderen naar ouders, de aftrekbare kosten, de buitengewone lasten, de giften enz.

Gezien de grote mate van overeenstemming tussen de wijzigingen van de A.O.W., de A.W.W. en de A.K.W. mogen deze wijzigingen onderwerpsgewijs, telkens voor de drie wetten gezamenlijk, worden besproken.

## a. Woonplaats en lichaam; kring der verzekerden (onderdelen A, B en C van de artikelen I, II en III)

De bepalingen omtrent de woonplaats zijn op een tweetal punten herzien.

In de eerste plaats is thans op het voetspoor van artikel 4, eerste lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen bepaald dat niet alleen de vraag waar een natuurlijke persoon woont, naar de omstandigheden moet worden beoordeeld, maar ook

de vraag waar een lichaam gevestigd is. Die vestigingsplaats kan ook voor de A.O.W., de A.W.W. en de A.K.W. een rol spelen, b.v. ten aanzien van in het buitenland wonend personeel op transportmiddelen, dat in dienst is bij een hier te lande gevestigde werkgever. Voor de vraag of dergelijk personeel hier te lande verzekerd is, mag het uiteraard geen verschil uitmaken of de werkgever een natuurlijk persoon dan wel een lichaam is. In samenhang hiermede is voor de vorengenoemde sociale verzekeringswetten ook het begrip „lichaam” van artikel 2, eerste lid, letter c, van de Algemene wet overgenomen.

De tweede wijziging betreft met name het personeel van de buitenlandse dienst. Nu dit personeel voor de heffing van de inkomstenbelasting met ingang van 1 januari 1965 wordt aangemerkt als binnenlands, in plaats van — zoals tot nu toe — buitenlands belastingplichtige, dient te worden bewerkstelligd dat dit personeel voor de A.O.W., de A.W.W. en de A.K.W. voortaan als ingezetene is verzekerd.

Opgemerkt zij nog, dat in vorengenoemde onderdelen C onder meer wordt voorgesteld, het tweede lid van artikel 6 van de A.O.W. en de A.K.W. en van artikel 7 van de A.W.W. te doen vervallen. Het ligt in het voornemen de in die bepalingen vervatte regeling — welke betrekking heeft op het buiten de verzekering houden van hier te lande (niet blijvend) wonende vreemdelingen, die in dienst zijn van een andere Mogendheid — nader te regelen in het Koninklijk besluit van 17 januari 1963, *Stb.* 24, inzake uitbreiding en beperking van de kring der verzekerden. Daarbij zal dan tevens de aandacht hebben de vraag, in hoeverre die regeling en de voor de belastingheffing voor de overeenkomstige groep van personen bij beschikking van de Staatssecretaris van Financiën van 29 december 1964, *Stert.* 253, getroffen voorziening nader op elkaar zullen kunnen worden afgestemd.

Voorts wordt nog voorgesteld het bepaalde onder *b* van het tot derde lid vernummerde vierde lid van artikel 6 van de A.O.W. en de A.K.W. en van artikel 7 van de A.W.W. zodanig te wijzigen, dat onder de daarin opgenomen mogelijkheid tot het bij of krachtens algemene maatregel van bestuur treffen van afwijkende regelen ten aanzien van personen op wie een overeenkomstige regeling buiten het Rijk van toepassing is ook komen te vallen de personen, op wie een overeenkomstige regeling van een volkenrechtelijke organisatie van toepassing is.

## b. Inkomen (onderdelen E en F van artikel I, onderdeel I van artikel II, onderdelen H, I en J van artikel III)

In de bestaande bepalingen omtrent de premieheffing bij wege van aanslag, is als maatstaf voor de premieheffing van ingezetenen aangewezen het fiscale „zuivere inkomen” nadat dit o.m. is verminderd met buitengewone lasten en giften. Nu in de Wet op de inkomstenbelasting 1964 het begrip „belastbaar inkomen” is ingevoerd voor het inkomen na aftrek van buitengewone lasten en giften, kan het voor de premieheffing van ingezetenen rekening houden met die aftrek op eenvoudige wijze worden bereikt door voortaan uit te gaan van het fiscale „belastbare inkomen”. Daardoor wordt het tevens mogelijk het premie-inkomen uniform te omschrijven voor ingezetenen en niet-ingezetenen. Het fiscale „belastbaar binnenlands inkomen”

van niet-ingezetenen behoeft nu namelijk geen andere correcties meer voor de herleiding tot premie-inkomen, dan die welke gelden voor het „belastbare inkomen” van ingezetenen.

Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt om de vermindering van het inkomen, die geldt voor hen, van wie de premie geheel of gedeeltelijk bij wijze van inhouding wordt geheven — een vermindering ter grootte van de al dan niet werkelijk genoten aanspraken ingevolge de K.W.L. —, rechtstreeks in het inkomensvoorschrift op te nemen. Tot nu toe was deze vermindering ondergebracht in een apart lid, dat elders in de wet steeds afzonderlijk vermeld moest worden.

Ook het inkomensbegrip voor de premieheffing bij wijze van inhouding kan thans eenvoudiger worden omschreven, nu de Wet op de loonbelasting 1964 het begrip „zuiver loon” hanteert, een loonbegrip waarin de vermindering met aftrekbare kosten, persoonlijke verplichtingen en, voor werknemers die binnen het Rijk wonen, met buitengewone lasten en giften, reeds is verwerkt. Een overeenkomstige vereenvoudiging was mogelijk in het loonbegrip voor de premieheffing ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet van werkgevers.

Voor de overheveling van positieve en negatieve inkomensbestanddelen van de gehuwde vrouw naar de man en van kinderen naar de ouder is wederom aansluiting gezocht bij de fiscale bepalingen daaromtrent (thans artikel 5 Wet op de inkomstenbelasting 1964). De uitzondering met betrekking tot de gehuwde vrouw, die zelf of wier echtgenoot niet verzekerd is noch de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, bleef uiteraard gehandhaafd.

Tenslotte zijn de onderhavige bepalingen — en ook andere — van de volksverzekeringswetten in overeenstemming gebracht met artikel 34 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, ingevolge welk artikel de loonbelasting mede kan worden geheven van bepaalde inkomensbestanddelen die geen loon zijn. Het afzonderlijk noemen van een met de loonbelasting overeenkomende voorheffing is daarmee overbodig geworden.

*c. Tijdstip van verschuldigdheid van de premie en de toepasselijkheid van loonbelastingbepalingen (onderdeel K van artikel III)*

De voorschriften van de A.K.W. inzake deze onderwerpen zijn — zonder dat daarmee een materiële wijziging is beoogd — redactioneel aangepast bij de bepalingen dienaangaande in de Wet op de loonbelasting 1964 en de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

*d. Premietabellen (onderdeel G van artikel I, onderdeel J van artikel II)*

De voorschriften omtrent de premietabellen ondergingen slechts in redactioneel opzicht wijziging. Zij zijn wat hun formulering betreft aangepast bij de voorschriften omtrent de loonbelastingtabellen.

*e. Premie-aanslag (onderdeel H van artikel I, onderdeel K van artikel II, onderdeel L van artikel III)*

In beginsel is de verhouding tussen de premieheffing bij wege van aanslag en de premieheffing bij wijze van inhouding ongewijzigd gebleven. De Wet op de inkomstenbelasting 1964 bevat een tweetal nieuwe regelingen omtrent de verhouding tussen aanslag en inhouding. Met betrekking tot de vraag in hoeverre aan overeenkomstige regelingen voor de premieheffing behoefte bestaat, moge het volgende worden opgemerkt.

Allereerst is voor de heffing van de inkomstenbelasting ingevoerd de mogelijkheid van herrekening van belasting over een tijdvak van drie aaneengesloten kalenderjaren ingeval van sterk wisselende winst of sterk wisselend loon (artikel 67, onder *a*, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964). De overwegingen die tot de mogelijkheid van herrekening van de — progressief geheven — belasting hebben geleid, spelen echter voor de naar een proportioneel tarief geheven premie geen rol. Integendeel zou een dergelijke herrekening kunnen leiden tot een bijbetaling van premie, n.l. indien het premie-inkomen in een van de drie jaren van het herrekeningtijdvak van

drie jaren onder het jaarmaximum van f 12 000 zou blijven, doch over het gehele herrekeningstijdvak gemeten het premie-inkomen f 36 000 of meer zou bedragen. Bovendien zou een in de herrekening betrekken van de premieheffing tot allerlei complicaties leiden. Zo zou het al dan niet mogen herrekenen afhankelijk moeten worden gesteld van het saldo van de terug te ontvangen belasting en de bij te betalen premie. Aldus zou de premieheffing een rem gaan vormen op het vragen van herrekening van belasting bij lagere inkomens, een rem die zou ontbreken indien in ieder der kalenderjaren van het herrekeningtijdvak het premie-inkomen f 12 000 of meer bedraagt. Onder deze omstandigheden moet naar de mening van de ondergetekenden de overeenkomstige toepassing van artikel 67, onder *a*, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 worden uitgesloten.

De tweede maatregel op het gebied van de verhouding tussen aanslag en inhouding is in de belastingheffing geïntroduceerd in de vorm van de aanslag op verzoek (artikel 65, eerste lid, onder *b*, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964). Anders dan bij de hiervoren besproken herrekening over een tijdvak van drie jaren, bestaat er in een aantal gevallen waarin voor de belastingheffing een aanslag op verzoek zal worden opgelegd, ook de behoefte aan een aanslag in de premieheffing. Dat zal zich voordoen in zoverre de aanslag op verzoek de functie heeft overgenomen die onder het Besluit op de Inkomstenbelasting 1941 toekwam aan de verplichte aanslag indien het inkomen — voor zover het niet uit loon bestond — negatief was. Indien iemand in een jaar een bepaald loon geniet, doch daarnaast b.v. een verlies uit bedrijf heeft, dan zal hem indien het verschil tussen loonbelasting en de mindere inkomstenbelasting niet te gering is — meer dan 5 pct. van de loonbelasting, doch ten minste f 25 —, de teveel betaalde loonbelasting op verzoek worden teruggegeven in de vorm van een negatieve aanslag in de inkomstenbelasting. In deze gevallen is er echter ook te veel premie betaald. Derhalve wordt voorgesteld een aanslag die in de inkomstenbelasting wordt opgelegd ingevolge een bij de aangifte gedaan verzoek vergezeld te doen gaan van een aanslag in de premieheffing. Daarbij is echter een uitzondering gemaakt voor het geval de premie-aanslag de reeds bij wijze van inhouding geheven premie zou overtreffen. Indien de aanslag op verzoek zijn grond vindt in negatieve inkomensbestanddelen naast loon, zal zich dit weliswaar niet vaak voordoen, maar in andere gevallen — b.v. indien een aanslag gevraagd wordt in verband met de geboorte van een kind in de loop van het jaar — zou er wel een verplichting tot bijbetaling kunnen ontstaan, o.m. omdat bij een aanslag op verzoek ook neveninkomsten van niet meer dan f 400 in aanmerking worden genomen. Een dergelijke bijbetaling van premie zou wel eens groter kunnen zijn dan de terug te ontvangen belasting. In ieder geval zou de mogelijkheid van bijbetaling van premie het inzicht van belanghebbenden bemoeilijken bij de beoordeling van de vraag of het zin heeft een aanslag te verzoeken.

*f. Premiereductie (onderdeel I, tweede lid, van artikel I, onderdeel L, tweede lid, van artikel II, onderdeel N, tweede lid, van artikel III)*

De gehele of gedeeltelijke niet-invordering van premie voor de laagste inkomens kan volgens de bestaande regeling geen toepassing vinden ten aanzien van die premieplichtigen die voor een aanslag in de vermogensbelasting in aanmerking komen. Dit voorschrift geeft moeilijkheden indien de premie bij wijze van inhouding wordt geheven met toepassing van de zgn. rose belasting- en premietabellen, waarin de premiereductie is verwerkt. Aangezien de inhoudingsplichtige niet bekend is met de vermogenspositie van de premieplichtige, wordt in de praktijk bij toepasselijkheid van de rose tabellen ook indien de premieplichtige voor een aanslag in de vermogensbelasting in aanmerking komt, slechts de gereduceerde premie ingehouden. Dit wordt echter achteraf door middel van de premie-aanslag gecorrigeerd. Het is immers moeilijk denkbaar dat een premieplichtige die voor een aanslag in de vermogensbelasting in aanmerking komt — hetgeen in de toekomst alleen zal geschieden bij een vermogen van f 41 000 of meer — niet voor

een aanslag in de inkomstenbelasting — en dus niet voor een aanslag in de premieheffing — in aanmerking zou komen. Vrijwel steeds zullen naast de aan loonbelasting onderworpen inkomsten bij een dergelijk vermogen meer dan f 400 inkomsten uit vermogen genoten worden. Derhalve wordt voorgesteld, het niet-toepassen van de premiereductie op grond van het in aanmerking komen voor een aanslag in de vermogensbelasting te beperken tot die gevallen waarin de premieplichtige een premie-aanslag wordt opgelegd.

*g. Gemoedsbezwaarden* (onderdelen J en K van artikel I, onderdeel M van artikel II, onderdelen O en P van artikel III)

De regeling ingevolge welke van degenen aan wie in verband met gemoedsbezwaren vrijstelling van premiebetaling of van premie-inhouding wordt verleend, is ten dele opnieuw geredigeerd. Enige materiële wijziging is daarmee niet beoogd. De woorden „verhogen” resp. „verhoging” zijn in de nieuwe redactie echter vermeden, zulks in verband met de bijzondere regeling welke de Algemene wet inzake rijksbelastingen thans met betrekking tot verhoging van de belasting — in de zin van uit de wet belopen boete — inhoudt. Voorts is in overeenstemming met de bestaande praktijk — die steeds werkt met afzonderlijke kohieren voor de belasting die op aanslag geheven wordt indien vrijstelling wegens gemoedsbezwaren van premiebetaling is verleend — het verschil vervallen tussen het verhogen van de aanslag in de inkomstenbelasting ingeval nog geen aanslag ten kohiere is gebracht en het navorderen van belasting indien zulks wel het geval is, dan wel het besluit genomen is geen aanslag op te leggen of een opgelegde aanslag is vernietigd.

*h. Bezwaar en beroep* (onderdeel L van artikel I, onderdeel N van artikel II, onderdeel Q van artikel III)

De wijzigingen op dit punt houden voornamelijk verband met het — voor de premieheffing van overeenkomstige toepassing zijnde — voorschrift van artikel 26, derde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen. Ingevolge dit voorschrift zal het mogelijk zijn met schriftelijke toestemming van de inspecteur rechtstreeks het oordeel van de beroepsrechter in te roepen o.m. met betrekking tot aanslagen en naheffingsaanslagen in de premieheffing en met betrekking tot de inhouding van premies A.O.W. en A.W.W. of de voldoening van premie A.K.W. De regel dat de beroepstermijn voor geschillen omtrent de premieheffing niet eerder aanvangt dan nadat de beslissing omtrent het overeenkomstige geschil voor de belastingheffing onherroepelijk is komen vast te staan, kan derhalve niet beperkt blijven tot navorderingsaanslagen, maar dient thans algemeen te worden geformuleerd.

De voorschriften tenslotte omtrent de aangelegenheden waaromtrent men voor de premieheffing niet zelfstandig in beroep kan komen, zijn aangepast aan de overige wijzigingen in de voorschriften met betrekking tot de premieheffing. De verwijzing naar het voorschrift omtrent de overeenkomstige toepassing van artikel 5, eerste lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, laat uiteraard onverlet de mogelijkheid om voor de premieheffing zelfstandig te procederen omtrent de uitzondering op die overeenkomstige toepassing ten aanzien van de gehuwde vrouw, die zelf of wier echtgenoot niet verzekerd is, noch de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

### § 3. Wijzigingen in de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, verband houdende met premiebetaling en kring der verzekerden

Na hetgeen in § 2 is opgemerkt, behoeven de onderdelen A, B, C, N, Q en R van artikel IV geen nadere toelichting meer. Omtrent de overige onderdelen van artikel IV die verband houden met premiebetaling en kring der verzekerden voor de K.W.L., zij het volgende opgemerkt.

#### *Onderdelen D en H*

In de Wet op de loonbelasting 1964 — en daarmee in de premieheffing ingevolge de A.O.W., de A.W.W. en de A.K.W.

— is de fictie ingevoerd dat een kind van 15 jaar of ouder dat werkzaam is in de onderneming van zijn ouder, geacht wordt in dienstbetrekking te zijn, tenzij de onderneming mede voor zijn rekening wordt gedreven. Overeenkomstig de aankondiging gedaan ter gelegenheid van het mondelinge overleg inzake de Wet op de loonbelasting 1964 (Zitting 1963—1964 — 5380, stuk nr. 31, punt 9), wordt thans voorgesteld deze fictie ook in te voeren in de K.W.L. Deze fictie is nodig om rechtsongelijkheid voor de premieheffing K.W.L. te voorkomen.

#### *Onderdelen E en I*

De nieuwe tekst van art. 5 K.W.L. wijkt materieel slechts op één punt af van de bestaande. In het voetspoor van zowel de oude als de nieuwe loonbelasting zal ook de arbeidsverhouding van degene die als beroep een tak van sport beoefent, als dienstbetrekking kunnen worden aangemerkt.

#### *Onderdeel F*

De arbeidsverhouding van personeel dat huiselijke of persoonlijke diensten verricht *ten behoeve van* een natuurlijke persoon wordt tot nu toe niet als dienstbetrekking in de zin van de K.W.L. aangemerkt. Voor zover dit personeel in dienstbetrekking is bij die natuurlijke persoon zelf, valt het onder de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen. Indien dergelijk personeel evenwel in dienst is van b.v. een vereniging of stichting, die dat personeel ter beschikking stelt om in de huishouding van een natuurlijke persoon werkzaam te zijn, valt het noch onder de K.W.L., noch onder de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen. De voorgestelde wijziging beoogt in deze lacune te voorzien door het betreffende personeel, voor zover het niet in dienst is van een natuurlijke persoon, onder de K.W.L. te brengen.

#### *Onderdeel O*

De nieuwe tekst van artikel 32, eerste lid, K.W.L. strekt er toe om, uitgaande van het loon voor de loonbelasting, de grondslag voor de premieheffing K.W.L. op zodanige wijze te omschrijven dat de premie — evenals thans het geval is — wordt geheven over het z.g. coördinatieloon.

#### *Onderdeel P*

De bevoegdheid om met betrekking tot bepaalde groepen van arbeiders nadere, zo nodig afwijkende, regelen te stellen inzake de premieheffing en het als loon in aanmerking te nemen bedrag zal voortaan, overeenkomstig de situatie bij de loonbelasting, ook toekomen aan de Minister, althans voor zover een algemene maatregel van bestuur hem die bevoegdheid toekent. Voorts is, eveneens overeenkomstig de loonbelasting, de mogelijkheid geopend bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere, in het kader der wet passende regelen te geven ter aanvulling van in de wet ten aanzien van de op te brengen middelen geregelde onderwerpen.

#### *Onderdeel W*

De in dit onderdeel voorgestelde wijziging heeft ten doel artikel 49 van de K.W.L. een inhoud te geven, die gelijk is aan die van de overeenkomstige bepalingen in de A.O.W. (artikel 59), de A.W.W. (artikel 70) en de A.K.W. (artikel 45). Deze wijziging maakt het mogelijk de regelen o.a. ter vaststelling van het bedrag, dat de rijksbelastingdienst van gemoedsbezwaarden aan voor premie in de plaats tredende belasting heft, alsmede omtrent de afdracht van die bedragen door de rijksbelastingdienst aan de Sociale Verzekeringsbank bij ministeriële beschikking niet alleen te geven voor de A.O.W., de A.W.W. en de A.K.W., doch ook voor de K.W.L.

### § 4. Wijzigingen in de Coördinatiewet Sociale Verzekering

De wijzigingen, welke in artikel VI zijn voorgesteld met betrekking tot de Coördinatiewet Sociale Verzekering, zijn van technische aard.

### Onderdeel A

De voor de artikelen 4 en 5 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering voorgestelde redacties zijn afgestemd op de overeenkomstige teksten, voorkomende in de artikelen 10 en 27 van de Wet op de loonbelasting 1964 en artikel 33 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964. Behoudens enige verruiming in de tekst van het voorgestelde artikel 5 in vergelijking met de huidige redactie van artikel 4, tweede volzin, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering, beoogt de voorgestelde tekst geen materiële wijziging te brengen.

### Onderdeel B

*Sub 1.* Op het voetspoor van artikel 11, eerste lid, onder *c*, van de Wet op de loonbelasting 1964 beoogt de voorgestelde bepaling aanspraken, die naar aard en strekking overeenkomen met aanspraken ingevolge sociale verzekeringswetten, van het begrip „loon” uit te zonderen. Dit geschiedt evenwel niet ten aanzien van aanspraak op kinderbijslag anders dan ingevolge de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden. Hiermede blijft, overeenkomstig de huidige situatie, de aanspraak op zogenaamde bovenwettelijke kinderbijslag tot het loon behoren. De mogelijkheid, welke artikel 8, tweede lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering geeft, om deze aanspraak in bepaalde gevallen op nihil te waarden, blijft onverlet.

*Sub 2.* Deze wijziging beoogt de betreffende tekst in overeenstemming te brengen met artikel 11, eerste lid, onder *d*, van de Wet op de loonbelasting 1964.

*Sub 3.* De nieuwe tekst, waarin de bestaande onderdelen *f* en *g* van artikel 6, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering zijn samengevat, is afgestemd op de overeenkomstige bepaling in artikel 32, eerste lid, onder 4<sup>o</sup> (nieuw 5<sup>o</sup>), van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden.

*Sub 4 en 5.* De voorgestelde wijziging van artikel 6, tweede lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering beoogt dezelfde mogelijkheden tot het maken van uitzonderingen op het begrip „loon” te openen als zijn voorzien in artikel 11, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964.

*Sub 6.* Deze wijziging betreft een aanpassing van artikel 6, derde lid, onder *a*, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering aan artikel 11, derde lid, onder *a*, van de Wet op de loonbelasting 1964. De betreffende passage is aan laatstgenoemde bepaling toegevoegd als resultaat van het overleg met de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

*Sub 7.* De wijziging beoogt tekstuele aanpassing aan artikel 11, vijfde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964.

*Sub 8.* Deze bepaling beoogt voor de toepassing van de Coördinatiewet Sociale Verzekering dezelfde mogelijkheden te openen als zijn voorzien in artikel 11, achtste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964.

### Onderdelen C en D

De voorgestelde teksten van de artikelen 7 en 8, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering beogen deze artikelen meer af te stemmen op de overeenkomstige bepalingen, vervat in de artikelen 12 en 13, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964.

### Onderdeel E

Mogelijkheden, welke het voorgestelde artikel 16*b* opent, geeft reeds het huidige artikel 33 van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, zij het, dat laatstgenoemd artikel bij het onderhavige wetsontwerp meer zal worden afgestemd op de overeenkomstige bepaling in de belastingwetgeving, t.w. artikel 33, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964. Uit een oogpunt van coördinatie wordt het gewent geoordeeld eenzelfde bepaling ook op te nemen in de Coördinatiewet Sociale Verzekering. Opgemerkt zij nog, dat het in het voorgestelde tweede lid van artikel 16*b* van de Coördinatiewet Sociale Verzekering

bepaalde is ontleend aan artikel 61 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen. Ingevolge artikel 31, vijfde lid, van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden geldt het in genoemd artikel 61 bepaalde ook reeds voor de heffing en de invordering van de premie K.W.L.

### Onderdeel F

De wijziging beoogt tekstuele aanpassing aan de wijzigingen, welke worden voorgesteld ten aanzien van de overeenkomstige bepalingen in de artikelen 36 A.O.W., 48 A.W.W. en 30 A.K.W.

### § 5. Uitbreiding van het recht op kinderbijslag en daarmee samenhangende uitbreiding van de kring van rechthebbenden op indirect-verplichte ziekenfondsverzekering

In de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en de Wet op de loonbelasting 1964 is bij amendement (Zitting 1963—1964 — 5380, stuk nr. 56, onderscheidenlijk nr. 79) recht op kinderaftrek geopend voor een z.g. extra kind. Dit recht is verleend voor één eigen, aangehuwd of pleegkind van 16—27 jaar, dat het huishouden van de belastingplichtige verzorgt of, mits tot dat huishouden ten minste drie andere kinderen jonger dan 27 jaar behoren, mede verzorgt. Indien het kind grotendeels op kosten van de belastingplichtige wordt onderhouden, telt het voor de kinderaftrekregel voor twee kinderen.

De beweegredenen, welke hebben geleid tot het verlenen van kinderaftrek voor een dergelijk kind, pleiten evenzeer voor het verlenen van kinderbijslag voor dat kind. Ook met het oog op de coördinatie tussen het recht op kinderaftrek en het recht op kinderbijslag is het van belang voor een kind als vorenbedoeld kinderbijslag, c.q. dubbele kinderbijslag, te verlenen. In artikel III, onderdelen D, E en F, artikel IV, onderdelen J, K en L, en artikel V, onderdelen B, C, D en E, worden de hiervoor nodige wijzigingen in de Algemene Kinderbijslagwet, de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen voorgesteld.

Het ligt voor de hand, aan de vorenbedoelde uitbreiding van de categorie kinderen, waarvoor kinderaftrek en kinderbijslag kan worden genoten, consequenties te verbinden voor de kring van rechthebbenden op indirect-verplichte ziekenfondsverzekering. In artikel VII wordt daarom voorgesteld de Wet van 21 december 1950, *Stb.* K 590, tot uitbreiding van de toepassing van het Ziekenfondsenbesluit in dier voege te wijzigen, dat een kind als vorenbedoeld tot de mede verzekerde gezinsleden in de zin van artikel 3, tweede lid, van het Ziekenfondsenbesluit wordt gerekend. Het ligt in het voornemen om bij een voor de inwerkingtreding van de Ziekenfondswet in te dienen novelle, welke er in het algemeen toe zal strekken die wet aan te passen aan inmiddels in andere wetten aangebrachte wijzigingen, ook vorenbedoelde uitbreiding van de kring van rechthebbenden op indirect-verplichte ziekenfondsverzekering in de Ziekenfondswet aan te brengen.

De situatie, dat een kind van 16—27 jaar het huishouden verzorgt, kan zich ook voordoen, wanneer beide ouders overleden zijn. Indien alsdan een der oudere kinderen de zorg voor het huishouden op zich neemt ten behoeve van één of meer broers of zusters, ligt het voor de hand het wezenpensioen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet voor het kind, dat het huishouden verzorgt, ook na het 16e jaar te verlenen. Hierin beoogt de bij artikel II, onderdelen E en G, voorgestelde wijziging van de Algemene Weduwen- en Wezenwet te voorzien.

Bij amendement is voorts in de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en de Wet op de loonbelasting 1964 (Zitting 1963-1964-5380, stukken nrs. 57, 112 en 128, onderscheidenlijk nrs. 96, 114 en 147) opgenomen een bepaling, welke tot doel heeft kinderen beneden 16 jaar, die niet tot het huishouden van de belastingplichtige behoren, voor het recht op kinderaftrek dubbel te tellen, indien deze kinderen grotendeels op kosten van de belastingplichtige worden onderhouden.

De omstandigheid, dat het verblijf van het kind buiten het huishouden van de ouders in de regel tot hogere kosten leidt

dan wanneer het kind tot het ouderlijke huishouden behoort, is de beweegreden geweest voor het verlenen van dubbele kinderaftek. Ook hier pleit zowel deze beweegreden als het belang van coördinatie tussen het recht op kinderaftek en het recht op kinderbijslag voor het overnemen in de kinderbijslagwetgeving van de onderhavige voor de belastingwetgeving getroffen regeling, dus voor het dubbel tellen van het kind voor het recht op kinderbijslag. De artikelen III, onderdeel F, IV, onderdeel L, en V, onderdeel D, houden de hiervoor nodige wijzigingen voor de kinderbijslagwetten in.

Hierbij verdient nog opmerking, dat de tekst, welke in de genoemde onderdelen wordt voorgesteld, enigszins ruimer is dan die van de overeenkomstige bepalingen in de belastingwetten (artikel 56, vijfde lid, onder a, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 25, vijfde lid, onder a, van de Wet op de loonbelasting 1964).

Waar het hier om jonge, veelal leerplichtige kinderen gaat, leek het bij nadere overweging beter in de omschrijving te volstaan met de aanduiding, dat zij door of in verband met het volgen van onderwijs of van een beroepsopleiding niet tot het huishouden van de ouder behoren en dus niet op te nemen de voor studerende kinderen van 16—27 jaar geldende toevoeging, dat hun voor werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels in beslag wordt genomen door of in verband met het volgen van dat onderwijs of van die beroepsopleiding. Voorts voorziet de voorgestelde tekst, door afstemming op de geldende bepaling inzake het recht op kinderbijslag voor invalide kinderen van 16—27 jaar, ook in dubbeltelling, indien het kind door of in verband met ziekte of gebreken vermoedelijk het eerstkomende jaar niet tot het ouderlijke huishouden zal behoren.

In de artikelen VIII, onderdeel D, IX, onderdeel C en X wordt voorgesteld deze ruimere tekst ook te doen gelden voor de overeenkomstige bepalingen in de Wet op de inkomstenbelasting 1964, de Wet op de loonbelasting 1964 en de Wet op de vermogensbelasting 1964. In de overige onderdelen van de artikelen VIII en IX zijn voorts enige abuizen hersteld.

Omtrent de kosten van de voorgestelde uitbreiding van het recht op kinderbijslag, indirect-verplichte ziekenfondsverzekering en wezenpensioen staan geen nauwkeurige gegevens ter beschikking. Gezien in verhouding tot het totale premieplichtige inkomen, resp. premieplichtige loon voor de betreffende verzekeringen zullen evenwel deze kosten dermate gering zijn, dat zij niet tot verhoging van de geldende premiepercentages behoeven te leiden.

Opgemerkt zij nog, dat in de artikelen IV, onderdeel M, en V, onderdeel F, een wijziging wordt voorgesteld van artikel 21, derde lid, van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en van artikel 10, derde lid, van de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen. Het wordt reeds geruime tijd als een bezwaar gevoeld, dat het in deze bepalingen genoemde bedrag per dag, hetwelk moet worden verdiend om de volle kinderbijslag per dag te kunnen ontvangen, niet anders dan door wetswijziging kan worden herzien. Een eenvoudiger procedure is hiervoor gewenst. Voorgesteld wordt daarom herziening van bedoeld bedrag bij ministeriële beschikking mogelijk te maken.

Tenslotte moge nog worden gewezen op artikel IV, onderdeel V, waarbij wordt voorgesteld in artikel 48 van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden wijziging te brengen in het recht op de z.g. „peildatum“-kinderbijslag. Deze wijziging hangt samen met het in de aanvang van deze paragraaf behandelde recht op kinderbijslag voor een kind van 16-27 jaar, dat het huishouden van de verzekerde verzorgt, c.q. mede verzorgt. Voor zover voor dit kind aanspraak kan worden gemaakt op z.g. „peildatum“-kinderbijslag, kan deze aanspraak uiteraard komen te vervallen, nu voor dit kind volgens de normale wettelijke regeling recht op kinderbijslag ontstaat.

## § 6. Overige wijzigingen

In verband met de bij de mondelinge behandeling van het ontwerp van wet tot nadere wijziging van de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet (invoering

van een sociaal minimum) (gedrukte stukken, zitting 1963—1964, nr. 7762) door de aanneming van een desbetreffend amendement — stuk nr. 17 — aangebrachte verhoging van de pensioenbedragen krachtens de A.O.W. en de A.W.W. kan het saldo van de besparingen voor de gemeenten op kosten van bijstand enerzijds en van lastenverzwaring als gevolg van de premieverhoging voor de A.O.W. en de A.W.W. anderzijds nader worden berekend op f 50,4 mln. in plaats van — naar aanvankelijk werd geraamd — f 42,5 mln. Het eerstgenoemde bedrag, gerelateerd aan de opbrengst der rijksbelastingen, waarin het Gemeentefonds voor 1965 naar verwachting zal delen, resulteert in een vermindering van het aandeelpercentages met 0,34. De desbetreffende wijziging van de Financiële-Verhoudingswet 1960 is vervat in artikel XI van het wetsontwerp.

Ter toelichting van de wijzigingen, opgenomen in artikel I, onderdeel D en in artikel II, onderdeel H, zij het volgende opgemerkt.

In artikel 24 van de Interimwet invaliditeitsrentetrekkingen is de bepaling opgenomen, dat de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid regelen kan stellen ter voorkoming of beperking van samenloop van bijslag ingevolge die wet met uitkering ingevolge de sociale wetgeving van een andere Mogendheid. Artikel 52 van het ontwerp van wet inzake de arbeidsongeschiktheidsverzekering (gedrukte stukken, zitting 1962—1963, nr. 7171) bevat een bepaling van soortgelijke strekking. Het is wenselijk ook in de A.O.W. en de A.W.W. een soortgelijke bepaling op te nemen.

## § 7. Inwerkingtreding

Artikel XIII van het ontwerp regelt het tijdstip van inwerkingtreding van de voorgestelde wijzigingen.

Het eerste lid bepaalt, dat de gewijzigde wettelijke bepalingen voor het eerst toepassing zullen vinden over het tijdvak waarover de Wet op de loonbelasting 1964 voor het eerst toepassing vindt. Zoals bij de parlementaire behandeling daarvan is medegedeeld, ligt het in de bedoeling de Wet op de loonbelasting 1964 met ingang van 1 juli 1965 in te voeren. Dit zal meebrengen, dat de nieuwe wettelijke bepalingen voor de heffing van loonbelasting voor het eerst toepassing zullen vinden over het loontijdvak, dat eindigt na 30 juni 1965. Ingevolge het eerste lid van artikel XIII zal dit laatste eveneens als hoofdregel gelden voor de bepalingen van het onderhavige ontwerp.

De aanvang van het loontijdvak, dat eindigt na 30 juni 1965, en daarmee dus het tijdstip, met ingang waarvan de gewijzigde bepalingen toepassing zullen vinden, zal voor onderscheidene groepen van werknemers verschillend liggen. Voor zover bij het onderhavige ontwerp recht op kinderbijslag, op wezenpensioen of indirect-verplichte ziekenfondsverzekering wordt geopend is het gewenst deze nieuwe rechten op een voor ieder gelijk tijdstip te doen ingaan. Daartoe wordt in het tweede lid van artikel XIII voorgesteld de hierop betrekking hebbende artikelen voor het eerst toepassing te doen vinden met ingang van een bij Koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Het ligt in het voornemen dit tijdstip bij Koninklijk besluit te stellen op 1 juli 1965, opdat in grote lijnen de coördinatie met de Wet op de loonbelasting 1964, ook wat betreft het tijdstip van ingang, wordt gehandhaafd.

Het derde lid van artikel XIII noemt een aantal bepalingen van het ontwerp — met name betrekking hebbende op woonplaats, premieplichtig inkomen en premie-aanslag — waarvoor de coördinatie met de Wet op de inkomstenbelasting 1964 essentieel is. Aangezien inmiddels de Wet op de inkomstenbelasting 1964 met ingang van 1 januari 1965 is ingevoerd, zullen die bepalingen ook te rekenen van 1 januari 1965 toepassing vinden. Voorts is in het derde lid nog de inwerkingtreding van artikel XI geregeld.

## § 8. Samenvatting

1. Bij de vervanging van de besluit-wetgeving op het stuk van de inkomstenbelasting en van de loonbelasting door de

Wet op de inkomstenbelasting 1964 en de Wet op de loonbelasting 1964 is het nodig de sociale verzekeringswetten op de nieuwe belastingwetten af te stemmen, teneinde de coördinatie tussen sociale verzekeringswetten en belastingwetgeving te behouden en op enkele punten nog te verbeteren. Het wetsontwerp houdt de daartoe nodige wijzigingen in, welke van overwegend technische aard zijn.

2. Een aantal wijzigingen in de belastingwetgeving werkt automatisch door in de premieheffing ingevolge de sociale volksverzekeringen, zoals de wijzigingen in de regimes voor de liquidatie en overdracht van een onderneming, de overheveling van inkomen van kinderen naar ouders, de aftrekbare kosten, de buitengewone lasten en de giften.

3. Over het loon van kinderen van 15 jaar of ouder, die werkzaam zijn in de onderneming van hun ouders, terwijl de onderneming niet mede voor hun rekening wordt gedreven, zullen de ouders premie ingevolge de sociale volksverzekeringwetten en ingevolge de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden moeten afdragen.

4. Personen die, in dienst van een vereniging of stichting, huiselijke of persoonlijke diensten verrichten in de huishouding van een natuurlijke persoon — b.v. gezinsverzorgsters — worden onder de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden gebracht.

5. Voor het recht op kinderbijslag ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet, de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en

de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen gaat meetellen één eigen, aangehuwd of pleegkind van 16—27 jaar, dat het huishouden van de verzekerde, de werknemer of de zelfstandige verzorgt of, mits tot dat huishouden ten minste drie andere kinderen, jonger dan 27 jaar behoren, mede verzorgt. Dit kind wordt tevens voor de ziekenfondsverzekering gerekend tot de mede verzekerde gezinsleden.

6. Voor het recht op kinderbijslag ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet, de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen gaat voor twee kinderen tellen een kind beneden 16 jaar, dat wegens studie of invaliditeit niet tot het huishouden van de verzekerde, de werknemer of de zelfstandige behoort.

7. De wijzigingen zullen in het algemeen op 1 juli 1965 ingaan. Voor zover het gaat om premieheffing bij wege van aanslag vinden de wijzigingen toepassing te rekenen van 1 januari 1965.

*De Minister van Sociale Zaken  
en Volksgezondheid,*

G. M. J. VELDKAMP.

*De Staatssecretaris van Financiën,*

VAN DEN BERGE.